

RITAKANARI ROJANKINATZINIRI JOWA RIYOTAANEWOPAENI

Riraga
iyotakoperotakagaeyakaeririni
Tajorentsi riyoteeyakaeni
tsika akantyaari ajeekantyaari
jenokinta

1 ¹⁻²Nokoyi niwethatemi eerokapaeni tsikarika pikanta piyeeki. Naaka Jowa jankinatzimirori iroka. Iroñaaka nojankinatakotakiri itaperotakawori ijeeki. Paeraniperoroña, tekirani otzimini kipatsi, roojatzi ijeekitani riraga Jesoshi. Itsipatakarini ashitariri, riraga Pawa Tajorentsi, roojatzi ipokantapaaka jaka kipatsikika. Rirotaki iyotakoperotakagaeyakaeririni Ashitariri. Ikanta riyotagaeyakinani tsika akanteeyarini ajeekashiryaantee-yari jenokinta. Naaka maawaeni riyotaanewo nokemapiinteeyakirini, noñaapiinteeyirini, naminapiinteeyakirini, nopampitapiinteeyakirini: iroñaaka nokamanteeyemini tsika ikantari, eejatzi nokamanteeyemini tsika akantya añaaperotanteeyaririni janta jenokinta. ³Iraa noñaaperotakiri, nokemaperotakiri, rirotaki nokenkithatakotziri. Iroñaaka nokamantaperotemi tsika pikantya pikempiyaaminthatantenari kijokiro powanakina naaripaeni. Eejatzi akempiyaaminthatantyaariri Ashiteeri, eejatzi Itomi, riraga Jesokirishito.

⁴Nojankinatzimiro iroka akimoshirepe-rotanteeyarini kameetha.

Roshiyaperotakawo
Tajorentsi kitejiri

⁵Iroñaaka nokamantemiro ikamantakinari rirori. Maawaeni okaatzi rantziri Tajorentsi okameethatzi, rootaki roshiyaperotantakawori kitejiri koñeetyaaki kameetha: tee ikemakaaneentawo rantziro kaari kameethatzi, rootaki kaari itsitenitaneentari rirori. ⁶Akanterika: “Nokimitakari: tema kijokiro nowakiri”, omaanta eenirorika antapiintziro kaari kameethatzi, okimitaka eeniro akinaki tsiteniriki: atheeyashitaka amatawitashitakari paashinipaeni. ⁷Omaanta Tajorentsi ikameethaperotaki, ikimitakawo ikinanaki rirori kitejiriki. Eejatzi aari, aririka kameetha ajeeki, okimitaka ajeekaki kitejiriki, akimitakotakari ikimitaaga rirori: akameethatawakagaeyakani. Ikamawentakae Jesoshi, riraga itomi Tajorentsi rowawijaakotantakaeri: okimitaka rapaawentakae riraa okitetanteeri kaari kameethatzi antziri. Rootaki iñaaperotanteeri Tajorentsi aaka kimitaka tekatsi antani. ⁸Akanterika: “Tee nantziro kaari kameethatzi”, aaka amatawitaacha apaniroeni, tekiraata ayotaperotziroota kyaaryooperotatsiri. ⁹Tee ramatawitee Tajorentsi, ikameethaperotaki eejatzi

ikyaaryoowentziro okaatzi ikantakaeri. Aririka athawetakotya akanteri: “Nantakiro iroka kaari kameethatatsi, eero napiiteero, eero pikijawentanawo inta pipeyakotewnawo”, aritaki imatakiro: kyaaryo ikaminthaakae, rowameethatakae, tema apaatawentakae riraa Jesoshi paerani okitetakaakae. ¹⁰Akanteririkami Tajorentsi: “Tee nantziro kaari kameethatatsiri”, kimitaka akimitakaantakariri rirotaiki theerri Tajorentsi. Tema ikantzi Iwaperiteki: “Maawaeni atziri rantziro kaari kameethatatsi”. Akanteririkami Tajorentsi: “Tee añiuro nantani”, rooma tekiraata ayoperotziro kameetha kyaaryooperotatsiri okantziri iñaani. Tema athañaakawo okaatzi ikantakaeri.

2 ¹Iroñaaka, niyotaanewopaeni, nojanki-nateeyemironi eero panantawo kaari kameethatatsi. Eenitatsi Pawakinta ñaanatakowenteeyakaerini, riraga Jesokirishito, ikameethaperotaki. Aririka antero kaari kameethatatsi, ari iñaanatakowentakae. Ikanteri Ashitariri: “Pikaminthayeri riraga aapatziyanari; tema nokamawentakiri”. ²Eenitatsi anteeyakirini maawaeni, rootaki ikamawenantakaeri rirori koroshiki ikowashitaka. Tee apatziro ikamawenteeyirini anampijatzipaeni aaka, inta eejatzi ikamawenteeyakirini rirori maawaeni atziri, rowameethatanteeyakaerini Tajorentsi, eejatzi riroripaeni maawaeni aapatziyariri Jesoshi. Roojatzi aapatziyaririka irira, eero ikijawenteero Tajorentsi kaari kameethatatsi anteeyakirini, eero rowashironkagae.

**Aapatziyaperotariri Tajorentsi,
rirotaki iyotziriri**

³Aririka akemijantaperotapiintero ikaminaakaeri Tajorentsi, ayoperoeyakini asheninkatakari. ⁴Eenitatsi kantashitachari ikantzi: “Nosheninkatakari Tajorentsi”, omaanta tee imonkaatziro rantziniri ikaminaawitariri, rirotaiki theeyinkari, riro

amatawitaacha apaniroeni. ⁵Omaanta aririka antaperotakiniri ikaminaakaeri Tajorentsi, aakaperotaki nintaperotakiriri. Rootaki ayotawakaantakariri akimitakari.

⁶Akanterika: “Kijokiro nowakiri Tajorentsi”, kameetha akanteetatyeeyaani akimitakotyaari, ajeeki kameetha ikimitaaga Jesokirishito ijeekawitani paerani.

⁷Nonintaperotanewopaeni, kaari owakirari iroka nokaminaakimi, inta paerani pikemakiro. Paerani pitakawoni paapatziyakarini Jesoshi riraga Tajorentsi ikaminagaeyakaerori. ⁸Tee ayotawitani, okimitzimotawitakaeni ajeekaki tsiteniriki, omaanta ipokashiteeyakaeni riraga Jesokirishito riyotakaakae, iroñaaka okimitzimotana-kae ajeekae kitejiriki. Rootaki napiitantzimirori. Ikyaryoowentakiro Jesokirishito inintaperoeyakaeni. Eejatzi eerori ari pikimiyta pikyaaryoowentero pinintaperoeyerini paashinipaeni.

⁹Aririka akantashitya: “Nokinaki kitejiriki, niyoperotziro Tajorentsi”, omaanta eenirorika oonari ayemijantzinkarite, tekiraata ajeeki kitejiriki, inta eeniro akimita paerani akinaki tsiteniriki. ¹⁰Omaanta aririka anintaperoteri ayemijantzinkaritepaeni, tema eekiro aatatye ajeeki kitejiriki, akimitakari Tajorentsi, eejatzi eero antapiintziro kaari kameethatatsi.

¹¹Omaanta ooñaririka rirori, kimitaka akinaki tsiteniriki, eeniro antapiintziro kaari kameethatatsi. Tee ayotzi tsikarika akinanaki, kimitaka otsitenitzimotakae, rootaki kaari añaanawo oetarika.

**Eero pikowaperotziro rantapiintziro
theenkantatsiri**

¹²Nonintanewopaeni, eeniro panteeyawitakarini, omaanta rowawijaakoeyakimini Jesoshi. Tema ipeyakotakimiro

Tajorentsi okaatzi pantawitakari. Rootaki iroñaaka nojankinatantzimirori iroka. ¹³Eeroripaeni yotziriri kameetha Tajorentsi oshiyariri shirampari pishintsishiretaki tema piyoteeyakirini Jesokirishito riraga itaperotawori ijeeki, rootaki nojankinatantzimirori iroka. Eeroripaeni antziniriri Tajorentsi oetarikapaeni, poshiyakari ewankari-paeni, tema panaakotakiri Jatanaashi tee pantziniri ikowakaawitakimiri, rootaki nojankinatantzimirori iroka. ¹⁴Kyaaryo nojankinatzimiro eeroripaeni kimitakimi neentsitepaeni, niyotaakimiro paapatziyari Jesoshi rootaki piyoteeyakirini ashitakaeri. Eeroripaeni antaripaeni, piyotakiri riraga itaperotawori ijeekaperotzi, rootaki nojankinatantzimirori iroka. Eeroripaeni ewankari, pishintsiteeyanakini, pikyaaryoowentaperotakiro ikantziri Tajorentsi, eejatzi tee paapatziyanaari Jatanaashi, rootaki nojankinatantzimirori iroka.

¹⁵Eero pikowaperotziro pantero rantapiintziri theenkantatsiri. Eero pikowaperotziro oetarikapaeni tee okameethatzi ikowaperotziri jeekayitatsirini kipatsiki. Aririka pikowaperotero, eero pimatziro pinintaperoteri Tajorentsi. ¹⁶Riraga kowaperotachari ijeeki kimitariri theenkantatsiri eejatzi kowashitachari rashitari oetarikapaeni tema ari ikanteeyani jaka: ikenkithashiryagaeyakironi oetarika ikowaperotakiri ranteri. Ikowaperotakiro oetarika iñaakiri, ikantakaaperotawo rashitawitaripaeni. Tee riro yoteroni Pawa Tajorentsi, inta yotagaerori theenkantatsiri tsika ikanta ikenkithashiryaaantari. ¹⁷Opeyaneeya jeekayitatsirini kipatsiki, eejatzi opeyaneeya maawaeni ikowae-

yawitarini theenkantatsirini. Omaanta aririka anteniri Tajorentsi ikowakaa-kaeri, akanteetatyeeyaani ajeekae janta jenokinta Pawaki.

Kijaneentakiriri Rotyaantanewo Tajorentsi

¹⁸Niyotaanewo, rooteentsi ipokae Jesokirishito riraga Rotyaantanewo Tajorentsi, eero ojamanitzi. Pikemakotakiri riraga paashini pokatsini, riraga amatawitantashitachari, kantatsini: “Tee ratziritapaaki Rotyaantanewo Tajorentsi. Tee ipoñeeya jenokinta Jesoshi. Kaari irira Rotyaantanewo Tajorentsi”. Irika iiteetziri Kijaneentakiriri Rotyaantanewo Tajorentsi:^a omaanta nokantemi, areeteeyakani osheki riroripaeni. Eenitatsi iroñaaka osheki amatawitantatsiri itheenkiri Jesoshi, rootaki ayoteeyantakarini eero ojamanitzi ipiyaperotanteeyarini Rotyaantanewo Tajorentsi jaka kipatsikika. ¹⁹Paerani ikaateeyawiteeni riraga amatawitantatsiri, ikemijantawitani rirori, omaanta iroñaaka rotsiparyane. Tee ikimitaperotee. Ikimitaperotakaerikami, kijokiro rowanaakaemi, omaanta rotsiparyagaeyakaeni. Iroñaaka riyotaperotanakiri maawaeni atziri tee ikimitee aaka, tee raapatziyaperotari Jesoshi. ²⁰Omaantakya eeroka, rotyaanteeyakimironi Tajorentsi Ishire, okithaatakaapaakimi. Iyotaaaperotakimiro, rootaki pinashitanteeyakaworini eeroka kyaaryooperotatsiri eejatzi kaari kyaaryooperotatsi. Tee pikimitari riraga kaari yoteroni kyaaryootatsiri: tee riyotzi irinta. ²¹Piyoteeyakironi kyaaryootatsiri, rootaki nojankinatantzimirori iroka. Piyotaki amatawitantatsiri: eero ipoña Tajorentsi, tema rowaga

a 2.18 Ipaante paashini *Peru*-jatzi okantzi “Kijaneentakiriri Rotyaantanewo Tajorentsi”: “Anticristo” eejatzi “enemigo de Cristo”.

iñaani Tajorentsi rootaki kyaaryooperotatsiri. ²²Theeyaperotachari riraga Kijaneentakiriri Rotyaantanewo Tajorentsi riraga kantashitachari: “Riraga Jesoshi, kaari Rotyaantanewo Tajorentsi”. Tema itheenkakiri Ashitakaeri eejatzi itheenkakiri Itomi. ²³Riraga theenkakiriri Itomi Tajorentsi, tee riyotziri Ashitariri eejatzi. Omaanta riraga kantaperotatsiri: “Jesoshi rirotaki Itomi Tajorentsi”, tema rirotaki yoperotziriri ashitariri. ²⁴Pikanteetatyeyaani pikenkithashireero pajankaneki iroka kyaaryooperotatsiri pikemakiri paerani. Aririka pikenkithashiryaaperotakiro, aritaki kijokiro powanakiri Itomi Tajorentsi, eejatzi Ashitariri. ²⁵Ajaa, iroka ikashiyakaakaeri: “Okanteetatyeyaani ojeeki pishire”.

²⁶Ari nojankinatakotakiri riraga amatawiteminimi, nokantemi: “Kyaaryoowa, ramatawitzimikarira”. ²⁷Omaanta rotyaantakimiro Tajorentsi Ishire, okithaatakaapaakimi. Rootaki kaari pikowanta paashini yoteemini. Okithaantakaakimiri, omatakayemiro othotyemiro maawaeni iyotaaperotemiro. Kameetha iyotayemi, tee otheeyaniita. Rooma iyotaakae kijokiro oyeri Jesokirishito: ari kijokiro poyeri, pikantyaani.

Reentsitetakae Tajorentsi

²⁸Iroñaaka, niyotaanewo, pikempiyaminthatakari Jesokirishito. Iinja ipokapae. Aririka pikantyaani pikempiyaminthatakari, ari piweshiryaawentawakyaari, eero pipashiwentakaawakari aririka ipokae. ²⁹Aritaki ayotaki ikameethataki Tajorentsi. Aririka eekiro riyaatatyee rantero kameethaperotatsiri riraga atziri, aritaki ayotanakiri rirori reentsitetakari Tajorentsi.

3 ¹Tee amatziro athotyero tsika okaatzika inintaperotakae Pawa Tajorentsi. Tema ikantakae rirori:

“Eerokateeyakini notyomipaeni, nishintyopaeni”. Kyaaryo ikantzi. Ñaakiro, osheki inintaperotakae. Omaanta tee riyotziri theenkantatsiri tsikarika ikanta, rootaki kaari riyotantee aaka rashi reentsite. ²Iroñaaka, nonintaperotanewopaeni, eeroaka itomipaeni Tajorentsi, rishintyopaeni. Tekira ayotzi tsikarika akantaperotyaaari iinja. Aririka ipiyapae jaka kipatsikika Jesoshi, añaawaeri tsikarika ikantaperota. Roojatzikya akimitaperotanakyaari aaka. ³Ayoteeyirini rirorika piyaacha, rootaki akowantakari iroñaaka akameethatanaki: akimityaari rirori, ikameethataki. ⁴Omaanta aririka eekiro aatatyee antero kaari kameethatatsi, tee aapatziyaperotawo ikaminaawitakari Tajorentsi. Tee okameethatzi apiyathatyaawo ikaminaawitakari. ⁵Rooma piyotaki ipokapaaki riraga Jesoshi paerani jaka kipatsikika imatakakaero anantawo kaari kameethatatsi. Piyotaki eejatzi tee ikemakaaneentawo rantziro rirori kaari kameethatatsi. ⁶Rootaki aririka kijokiro owanakiri, eero antapiintziro aari kaari kameethatatsi. Omaanta riraga antapiintzirori kaari kameethatatsi tekira raapatziyari rirori eejatzi tee riyotziri tsikarika ikanta.

⁷Rootaki nokantemiri niyotaanewopaeni, eero pishinetziri paashini rantakayemiro kaari kameethatatsi. Aririka eekiro aatatyee antapiintero kameethatatsiri, tema akameethataki: amonkaatakari Jesokirishito, ikameethataki. ⁸Omaanta riraga antapiintzirori kaari kameethatatsi, reentsitetakari iwinkatharite kamaariipaeni: rooma rirotaki itaperotakawori antzirori kaari kameethatatsi. Rootaki ipokantapaakari Itomi Tajorentsi. Ro ipokashitaperotziri rookakayeri maawaeni rantayitzirini iwinkatharite kamaari. ⁹Aririka reentsitetakae Tajorentsi, eero antapiintziro kaari

kameethatatsi. Reentsitetakae, rootaki okithaatakaantaakaeri Ishire, akimitakari riraga Tajorensi. Rootaki kaari antapiniantawo kaari kameethatatsi. ¹⁰Rootaki ayotantakari asheninkatakari Tajorensi. Riraga kaari antzirori kameethatatsiri, tee isheninkatari Tajorensi. Eejatzi ikimita riraga kaari nintaperotziri iyemijantzinkarite eejatzi paashinipaeni atziri, tee isheninkatari Tajorensi, rootaki ayotantariri reentsitetakari iwinkatharite kamaari. ¹¹Ajaa, iroka ritakimiri Tajorensi ikantakimiri paerani owakira paapatziyantakariri: “Okameethatzi anintashireperotawakagaeyaani”. ¹²Eero oshiyakotari Kayeeni, riraga jeekatsiri paeraniperorona: reentsitetakari iwinkatharite kamaari. Tema roonakari rirentzi rootaki rowamaantakariri irira. ¿Iitaka rowamaantakariri? Ashi royiroy tee ikameethatzi, omaanta iñaakotakirira rirentzi kameethataki okaatzi rantakiri, rootaki rowamaantakariri.

Pinintaperoteri piyemijantzinkaritepaeni

¹³Noyemijantzinkarite, ikijemirika theenkantatsiri, eero pikenkithashiryaa-shita, “¿Iitaka ikijantakinari?” Rooma ashi royiroy theenkantatsiri ikijantzi. ¹⁴Anintaperotakiri ayemijantzinkarite, rootaki omawitya paerani tee ayotawitarini Tajorensi akamashirewitaka, iroñaaka aapatziyari rootaki owañaashiretantakaeri Ishire. Ayoperotziri iroka tema rootaki anintaperotantakariri ayemijantzinkarite. Riraga kaari nintashireperotziri aapatziyariri Jesoshi, eekiro riyaataye ikamashireperotzi. ¹⁵Riraga oonakariri atziri, aritaki ikenkithashiryaaakotziri Tajorensi, rirotaki owamaantatsiri. Piyotaki eero ishinetziri Tajorensi owamaantatsiri ikanteetatyeeyaani itsipatyari inta rotyaanteri paamaariki. ¹⁶Riraga Jesokirishito riro kowashiteencha ikamawentakae, rootaki ayotanta-

kariri inintaperotakae. Eejatzi akimitya aari. Okameethatzi apashityaari ayemijantzinkarite oetarika koetyeemotariri omawitya roojatzi akamantakya.

¹⁷Añaawitaririka rashironkaaka osheki ayemijantzinkarite, teerika akoyi akaminthayeri, ¿anintaperotzirima Tajorensi akimita akantzi? Teewee.

¹⁸Nonintanewopaeni, tee okameethatzi akantashitya: “Nonintaperotziri maawaeni”. Inta okameethatzi aneshironkaperoteri, eejatzi anintaperoteri amitakoperoteri maawaeni.

¹⁹Rootaki ayoperotantakariri oyaataperotakiri Tajorensi, tee añiuro antani. Rootaki iñaaperotanteeri rirori akameethaperotee. ²⁰Omawitya ajankaneki okantakotakae: “Eenitatsi pantani”, tema Tajorensi ranaakotakiro ajankane: riyotzitakaero maawaeni, oetarikapaeni.

²¹Eejatzi, nonintaperotanewo, aririka athawetakoty eejatzi ipeyakotenawo Tajorensi kaari kameethatatsi antakiri, ayotziro eejatzi okameethatzi akenkithatakaapiinteri Tajorensi.

²²Aririka akemijantaperoteri ikaminaakaeri, eejatzi amateniri ikowakaakaeri, ayotaki aririka akowakoteririka, aritaki ikemakae; tema ari ipashitakaero.

²³Ajaa, iroka ikaminaakaeri: “Paapatziyaari notyomi Jesokirishito. Pimonkaateniri ikantakimiri rirori: ‘Pinintaperotawakaeanyi’”. ²⁴Aririka aapatziyapero-tyaawo ikantakaeri, akempiyamintha- taari. Rotyaantakaeni Ishire okithaatakaakae, rootaki ayotantakariri akempiyaminthatakari.

Piyotaperoteri maawaeni iyotaantzirori kameethatatsiri eejatzi kaari kameethatatsi

4 ¹Nonintaperotanewopaeni, eero paapatziyayitarini intsipaete maawaeni iyotaawitemini: ramatawitzi- mikari. Aririka ikantemi: “Rotyaanta-

kina Tajorentsi”, omaanta pityaawo pojampiteri oetarika riyotagaemiri, piyotantyaariri kyaaryorika rotyaantakiri Tajorentsi. Jaka kipsatsikika eenitatsi osheki kowatsiri ramatawitante. ²Ajaa, iroka piyotantyaariri otyaantanewopaeni Ishire Tajorentsi: ikanteeyemini rirori: “Ipoñaaka Jesoshi riraga Itomi Tajorentsi jenokinta ipokapaaki jaka kipsatsikika ratziritaape-ropapaaki”. ³Omaanta tee otyaantziri Ishire Tajorentsi kowatsiri ramatawitemi riraga kaari kantatsini: “Jesoshi rirotaiki Itomi Tajorentsi, ratziriperotapaaki”. Omaanta rirotaiki theenkiriri irira, tema ikimitakari riraga Kijaneentakiriri Rotyaantanewo Tajorentsi. Tema pikemakiri irira ikanteetzi: “Ipoke iinja”. Omaanta nokantemi: “Pokaki kijakiriripaeni iroñaaka”. ⁴Niyotaanewopaeni, reentsitetakimi Tajorentsi, kijokiro rowakimi. Tema ipinkathariwenantzi irira ranaakotakiri maawaeni kowawitachari ramatawitemimi. Imatakaakimi, rootaki kaari paapatziyantaperotaari Jatanaashi, riraga theeyachari jeekatsirika jaka. ⁵Rooma reentsitetakari irira riraga amatawitantatsiri, rootaki ikenkithashiryaantakawori ikoyiri atziri. Ikemijantawakiri atziri rirori. ⁶Omaantakya naakapaeni nosheninkatakari Tajorentsi, rotyaanteeyakinani niyotaantyaariri atziripaeni kyaaryooperotatsiri. Raapatziyakae maawaeni iyotziriri rirori, rootaki ayotantariri okithaataakakari Ishire Tajorentsi: rowaga yoteeriri kyaaryooperotatsiri. Riraga kaari iyoterini Tajorentsi, tee ikemijantana, rootaki ayotantakariri rirotaiki amatawitantaniri.

Thame anintaperotawakaya

⁷Nonintaperotanewopaeni, thame anintaperotawakaya. Rirotaiki Tajorentsi

itaperotakawori riyotaakae anintaperotawakaantyaari. Aririka anintaperoteri paashinipaeni, aakaperotaki reentsitepero Tajorentsi, ⁸riraga kaari nintashireperotziri aapatziyariri Jesoshi, tee reentsitetari Tajorentsi: reentsitetyaari-rikami, aritaki ikimitakyaarimi rirori, tema ashi royiro inintaperotantzi. ⁹Rootaki ayotantakari inintaperotakae, rotyaantakiri Itomi rapintzite kipsatsikika ikamawentakae rowawijaakotantakaeri, akanteetatyeyyaani ajeekimotantyaariri. ¹⁰¿Ninka nintaperotantatsiri? Tee aaka anintaperotziri Tajorentsi, inta inintaperoyakaeni rirori. Rotyaantakaeri Itomi, ikamawentakae, rowawijaakotantakaeri ikowashitaka. Iroñaaka tee ikenkithashiryagaero Tajorentsi antawitari, inta ipeyakoteero eero rowashironkagae: tema riraga Itomi ipinawentakaeero okaatzi antani janta koroshiki.

¹¹Ñaakiro, nonintaperotanewo, inintaperotakaeroña Tajorentsi. Rootaki okameethatantari anintaperotawakaya aakapaeni.

¹²Tekatsi ñeerini Tajorentsi, omaanta aririka anintaperotawakae, kijokiro rowanakae irira, imatakaakae akimitakari, rootaki eekiro aataye anintaperotantakariri. ¹³Rotyaantakaero Ishire, ikithaatakaero, omatakaakae akimityaari rirori. Rootaki ayotantakari akempiyamintatari. ¹⁴Rotyaantakiri ashitakaeri Itomi jaka kipsatsikika rowawijaakotantakaerori maawaeni atziri kaari kameethatatsi antakiri. Noñeeyakirini, rootaki iroñaaka nokamantakotantakariri. ¹⁵Akanterika: “Rirotaiki Jesoshi Itomi Tajorentsi”, kijokiro rowanakae Tajorentsi. Eejatzi akimitya aari, kijokiro owanakiri: rootaki akimitawakagaeyantyaarini maawaeni. ¹⁶Ari ayoperotaki inintaperotakae, tema aapatziyakawo. Ashi

royiro inintaperotantzi. Aririka ashi oyiro anintaperotawakaya aari, akempiyaminthitari Tajorensi, eejatzi ijeekakaakae kameetha akimitakari rirori. ¹⁷Paata aririka akamae, eero athaawantawaari Tajorensi. Aririka aweshiryaawentyaari, ayotanaki anintaperotakiri aari, aritaki amonkaatakari riraga Jesokirishito. ¹⁸Aririka ayoperotaki anintaperotakiriroña kameetha eejatzi akemijantaperoteri rirori, ¿iitakakya athaawanantyaariri? Ayoteririkami ari rowashironkaka, tema aritaki athaawantakyaarimi. Riraga thaawantariri Tajorensi, tekiraata inintaperotziri eejatzi tekiraata ikemijantaperotziri: rootaki ithaawanantakariri. ¹⁹Ritakae Tajorensi inintaperotakae, thame anintaperoteri aari iroñaaka. ²⁰Ikanterika atziri: “Nonintashireperotziri Tajorensi”, omaanta ikijiririka atziri roonaririka, rirotaiki theeri. Teerika inintaperotziri atziri, tekatsi ikanteri inintaperoteri Tajorensi. Ñaakiro, eerorika imatziro inintaperoteri atziri iñaapiintziri, ¿tsika ikantyaaka inintaperotantyaariri Tajorensi? Kaari iñeetzi rirori. ²¹Ajaa, iroka ikaminaakaeri irira: “Aririka anintaperoteri Tajorensi, eejatzi akimiteri atziripaeni, anintaperoteri rirori”.

Okaataki 3 riyotakaakaeri Jesoshi rirotaiki Rotyaantanewo Tajorensi

5 ¹Aririka ayotakiri Jesoshi rirotaiki Rotyaantanewo Tajorensi aaka reentsite Tajorensi. Tema owañaakaero ashire rowaga Ishire rirori. Aririka anintaperoteri ashitariri, anintaperotzityaari eejatzi maawaeni reentsitepaeni, riraga owañaakiri ishirepaeni. ²Aririka, akemijantaperotero ikantakaeri Tajorensi, amonkaatakari anintaperoteri, rootaki ayotantyaari anintapero-

tziri maawaeni reentsitetayitarini.

³Anintaperotziririka riraga Tajorensi, akemijantaperotero ikaminaakaeri. Tee opomeentsitaperota anteniri ikantakaeri. ⁴Aririka rashitakae riraga Tajorensi, eero oyaatziri theenkantsiri. Ameentaperotakari Jesoshi, rootaki anaakotantakariri riraga theenkantsiri: kaari oyaatantari. ⁵¿Ninka kaari oyaatziriri theenkantsiri? Tema rirotaiki iyoperotakiriri Jesoshi, kantatsiri: “Jesoshi rirotaiki Itomipero Tajorensi”.

⁶Paerani, ipokantapaakari Jesokirishito kipatsikika, ikaawoshitawentakari Tajorensi iñaaki, eejatzi ikamawentakae, ayotantakari irira rirotaiki Rotyaantanewo Tajorensi. Tee apatziro ikaawoshitawentakari Tajorensi eejatzi ikamawentakae: rapaatawentakae riraa. Eejatzi iyotaakae Ishire Tajorensi tsika ikantari. Kyaaryoopero iyotaakae.

⁷Janta jenokinta okaatzi 3 kantakotziriri irira Jesoshi rirotaiki Rotyaantanewo Tajorensi: riraga Iriri, rowaga Iwaperite Tajorensi, eejatzi rowaga Ishire.

⁸Eejatzi jaka kipatsiki eenitatsi 3 kantakotziriri: rowaga Ishire, ikaawoshitawentakari Tajorensi, eejatzi riraa rapaatawentakae ikamawenantakaeri. Omonkaatawakaaka, iyotakaakae tsika ikantari riraga Jesoshi. ⁹Rooma aapatziyakawo ikantakaeri atziri, omaanta ranaakotakiri Tajorensi atziri, kyaaryo ikanantaki rirori. Ikantakoperotakiri Itomi. ¹⁰Aririka aapatziyaperotakyaari Itomi, akenkithashireperotakiri, eejatzi anteniri ikowakaakaeri. Riraga kaari aapatziyari Tajorensi, tee ikenkithashiri-ro ikantakotziriri Tajorensi Itomi: itheenkakiri rirori, tee rantziniri ikowakaakiriri, inta iitziri rirori theyyinkari. ¹¹Aapatziyakari aaka Itomi, rootaki ijeekakaanteeri Tajorensi aaka jaka iroñaaka eejatzi iinja janta

jenokinta, akanteetatyeeyaani. ¹²Aritaki akanteetatyeeyaani añaagae maawaeni ayoperotziri Itomi eejatzi akempiyaminthitari. Riraga kaari iyoperotziri, kaari owafii ishire rootaki tekatsi ikantya rareetya janta jenokinta.

Pamanapiinteri Tajorentsi

¹³Paapatziyakari Itomi Tajorentsi, iroñaaka nojankinatzi miro piyotantyaari pikanteetatyeeyaani añaagae pishire iroñaaka eejatzi iinja janta jenokinta.

¹⁴Eero apashiwenta akenkithatakayeri: eenitatsi ikowakaakaeri antapiinteniriri. Aririka anethayeri oetarika ikowakaakaeri tema ayotaki aritaki ikemijantakae. ¹⁵Ayotaki oetarika akanteriri, ikemijantakae. Eejatzi ayotaki aritaki imatakaakaero iroka akantakiriri.

¹⁶Aririka piñeeri piyemijantzinkarite rantziro kaari kameethatatsi, omaanta teerika itheenkiri Tajorentsi, pamanakowentyaari ramitakotanteeri rookantyaawori kaari kameethatatsi rantziri ijeekantyaari kameetha. Eenitatsi rantakiri paashini theenkantaperotatsiri: aririka piñaakotakiri, piyotanaki riyate rirori paamariki kaari tsiwakanitatsini.

Tee nokantzimi pamanakowentyaari irinta. ¹⁷Tee okameethaperotzi antero kaari kameethatatsi, omaanta eero aetakaashita maawaeni antzirori kaari kameethatatsi riyate paamariki kaari tsiwakanitatsini.

¹⁸Ayotaki aririka rashitakae Tajorentsi, tee antapiintziro kaari kameethatatsi. Rookakowentakae Itomi, tekatsi ikantee Jatanaashi rowashironkaeri. ¹⁹Ayotaki asheninkatakari Tajorentsi. Omaanta maawaeni theenkantatsiri, ipinkathariwentakiri iwinkatharite kamaaripaeni. ²⁰Ayotaki ipokaki paerani Itomi Tajorentsi, rirotaki iyotakaakaeri, ayoperotantariri riraga Tajorentsi pero. Tema eejatzi Jesoshi rirotaki Tajorentsi pero. Rowañaagaeyakaeni, akanteetapaatyeeyaani añaagaeyapaeni janta jenokinta. Tema akempiyaminthari Tajorentsi eejatzi Itomi. ²¹Kyaaryo Jesoshi rirotaki Tajorentsi pero. Rootaki niyotaanewo, kyaaryoowa pikemijantaperotzirokari iitajorentsitashitayitarini.

Ari okaatzii.

Naaka jankinatzi mirori:

Jowa